

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tilburg, 2 september 2019

Kenmerk: LB 02.07-1661-yo
Betreft: AO Leefomgeving 12 september a.s.

Geachte Kamerleden,

“De huidige aanpak van geurhinder is weinig vertrouwenwekkend en de omwonenden worden te weinig beschermd. Om geurhinder wel goed te kunnen aanpakken zijn structurele veranderingen nodig.”

Deze conclusies van de commissie Biesheuvel over het geurhinderbeleid liegen er niet om. Het rapport ‘Geur bekennen: Combi-luchtwassers, varkenshouderijen en geurhinder’ dat tijdens het AO Leefomgeving op 12 september wordt besproken, is opgesteld naar aanleiding van de combiluchtwassers, die in de praktijk maar de helft van de beloofde stankreductie realiseren. Het doel ervan was om korte en langere termijn oplossingen aan te dragen. Voor omwonenden is het rapport eindelijk erkenning voor hun overlastsituatie en gevoel van wanhoop en machteloosheid over het beleid.

Het rapport geeft duidelijk aan wat nu niet klopt aan de Wet geurhinder en veehouderij, en hoe die gerepareerd kan worden. Concreet kunt u het volgende doen:

- 1) **De 50/50 regeling zo snel mogelijk af te schaffen.** Deze regeling houdt in dat een boer die al stankoverlast veroorzaakt, dus de geurnormen overschrijdt, zelfs nog kan uitbreiden. Ook als hij daarmee nog steeds boven de geurnorm uitkomt. Als hij bijvoorbeeld 40% stank reduceert (maar dan nog steeds boven het stankplafond uitkomt), mag de helft, dus 20%, ingezet worden om uit te breiden. In het licht van de combiluchtwasser problematiek is het aantal bedrijven dat de geurnormen overschrijdt flink toegenomen. Dat maakt dat ze nu gebruik kunnen maken van de 50/50 regeling, zodat ze niet alleen te veel stank veroorzaken, maar zelfs mogen uitbreiden.
- 2) **In de Wet geurhinder en veehouderij opnemen dat gemeenten bij vergunningverlening rekening mogen en moeten houden met cumulatie,** dus met de totale stank als gevolg van meerdere veehouderijen die al in de directe omgeving staan. Voor 1996 was een cumulatietoets nog verplicht, nu mag een gemeente het niet eens meenemen in de beoordeling. Echter is het vaak juist de opstapeling van stankbronnen die de situatie ondraaglijk maakt voor omwonenden.

- 3) Hierbij is ook van belang dat **niet alleen de stal, maar ook de overige bedrijfsactiviteiten die stank veroorzaken zoals voerbrijkeukens, mestopslag, -overslag, -aanwending, -bewerking, -vergisting, etc. worden meegenomen in de cumulatietoets.** Op dit moment worden deze geuractiviteiten apart beoordeeld en worden omwonenden in werkelijkheid zwaarder belast met geur dan op papier het geval lijkt.
- 4) In de Wet geurhinder en veehouderij zorgen dat burgers in heel Nederland beschermd zijn tegen de huidige ziekmakende stankoverlast, door **de marges waarbinnen gemeenten geurnormen mogen stellen te versmallen.** De landelijke norm voor concentratiegebieden is 14 odeur. Dit is al erg hoog, in de herziene nota stankbeleid uit 1995 werd een maximum van 5 odeur genoemd. Maar een gemeente mag zelfs maar liefst 35 odeur toestaan. Dit is echter veel te hoog om burgers een leefbare woonomgeving te kunnen bieden. Om burgers in Nederland gelijkwaardig te beschermen, is het daarom van belang dat het beschermingsniveau overal even hoog is. En wel **door geen onderscheid meer te maken tussen binnen en buiten concentratiegebieden en voor het buitengebied overal 5 odeur als maximum te stellen.**

Huidige geurnormen:

	Geurnormen in concentratiegebieden (Oudour)		Geurnormen buiten concentratiegebieden (Oudour)	
	Landelijk	Gemeentelijk	Landelijk	Gemeentelijk
Woonkern	3	0.1 – 14	2	0.1 – 8
Landelijk gebied	14	3 – 35	8	2 - 20

- 5) **Ervoor te zorgen dat in vergunningen een vaste geurnorm (grensemisiewaarde) wordt opgenomen, waar de veehouder zich continu aan moet houden.** Zoals dat ook geldt voor rioolwaterzuiveringsinstallaties. Op dit moment is het zo dat, indien eenmaal vergund, de geurnorm automatisch verhoogt als bijvoorbeeld in de Rav wordt aangegeven dat een geurreducerende techniek zoals de combiluchtwater toch minder goed werkt. De extra stank wordt daarmee in feite automatisch gelegaliseerd. De veehouder is nu ook niet juridisch aansprakelijk voor de overschrijding. In de praktijk betalen dus niet de veehouder, de luchtwaterfabrikant of de overheid die de reductie te positief had ingeschat de rekening van falende luchtwassers, maar wordt de last afgewenteld op de leefomgeving en omwonenden.
- 6) **Ervoor te zorgen dat de Wet geurhinder en veehouderij ook mogelijkheden biedt om reeds bestaande overlast aan te pakken.** De Wet geurhinder en veehouderij voorziet daar nu niet in. Inzet van de Provincie Noord-Brabant die overlast wilde oplossen met maatwerk van het urgentieteam, liep dan ook stuk op het feit dat onwelwillende veehouders simpelweg in hun recht staan om stankoverlast te veroorzaken en geen enkele verplichting hebben om er iets aan te doen.
- 7) **Stel daarom verplicht dat veehouders binnen een afzienbare termijn onder het stankplafond (de geurnorm) moeten komen,** voor bijvoorbeeld 2025. Dit geeft omwonenden eindelijk uitzicht op een einde aan hun leed. Dit geeft ook een stok achter de deur voor de echte overlastgevers om gebruik te maken van de warme saneringsregeling, als het ze niet lukt om hieraan te voldoen.

Bredere context

De geurhinderproblematiek is een van de symptomen van een systeem dat op veel vlakken onhoudbaar is geworden. Het gaat vaak om gebieden waar de veehouderij geconcentreerd is en waar dus ook sprake is van stikstofoverbelasting van natuurgebieden.

Het gaat vaak om intensieve, industriële bedrijven met megastallen, wat vaak ten koste gaat van dierenwelzijn. Om bedrijven die veevoer van ver weg importeren en geen of nauwelijks grond hebben voor hun mest. En het zijn vaak bedrijven met meerdere locaties, waarbij de eigenaar weinig binding meer heeft met de buurt waarin de bedrijven staan. Er is dus ook een integrale oplossing nodig. **Opkoop van productierechten van alle stoppende varkensboeren**, om nieuwe megastallen te voorkomen en de veestapel te laten krimpen zonder in te hoeven grijpen in actieve bedrijven, is daarvoor een relatief eenvoudige eerste stap.

We roepen u dan ook op om de aanbevelingen in het rapport van de commissie Biesheuvel ter harte te nemen en u in te zetten voor een leefbare omgeving voor de burgers in Oost-Brabant en Noord-Limburg. Wij lichten deze punten graag toe in een gesprek.

U kunt hiervoor contact opnemen met beleidsmedewerker Yvette Osinga, via yvette.osinga@brabantsemilieufederatie.nl of 06- 57841676.

Met vriendelijke groet,

Femke Dingemans,
directeur Brabantse Milieufederatie

Hans Heijnen,
directeur Natuur- en Milieufederatie Limburg